Po svetu

Bikini, že osemdeset let

Ko so leta 1946 ZDA začele izvajati svoje jedrske poskuse na tihomorskem atolu Bikini, to ni povzročilo prav velikega razburjenja. Bilo je daleč. Duhove je bolj razburil pojav seksi ženskih dvodelnih kopalk, imenovanih bikinke ...

Miha Naglič

Bilo je leta 1946

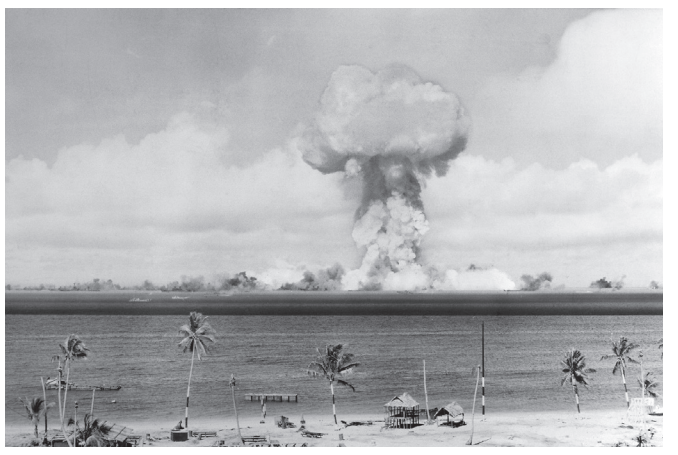
»Mineva osemdeset let, odkar je bikini prvič razburkal javnost in spremenil pogled na kopalno modo. Kar je bilo leta 1946 za mnoge nesprejemljivo, danes velja za enega najbolj prepoznavnih modnih kosov na svetu. Njegova zgodba pa ni le zgodba o modi, temveč tudi o družbenih spremembah, svobodi in samozavesti. Sodobni bikini je 5. julija 1946 v Parizu predstavil francoski inženir in modni oblikovalec Louis Réard. Ker je bil njegov dizajn za tisti čas izjemno drzen, ga ni želela obleči nobena profesionalna manekenka. Kot pojasnjuje revija Vogue, je dvodelne kopalke na koncu predstavila plesalka Micheline Bernardini, dogodek pa je postal ena največjih prelomnic v zgodovini mode. Réard je novi kos oblačila poimenoval po atolskem otočju Bikini v Tihem oceanu, kjer so tedaj potekali ameriški jedrski poskusi. Verjel je, da bo tudi njegov modni izum povzročil pravo eksplozijo zanimanja, kar se je izkazalo za zelo preroško. Čeprav si danes poletja brez bikinija skoraj ne predstavljamo več, je bil njegov začetek vse prej kot preprost. V številnih državah so ga zaradi razgaljenosti prepovedali na plažah in bazenih, konservativni krogi pa so ga označevali za neprimernega. Nemški javni medij SWR Kultur izpostavlja, da je bikini hitro postal veliko več kot le kos oblačila. Razprave o njem so odpirale vprašanja morale, ženskih pravic in spreminjajočega se odnosa družbe do ženskega telesa. Šele v petdesetih in šestdesetih letih prejšnjega stoletja se je njegov ugled začel postopoma spreminjati. K temu so pomembno prispevale filmske ikone, kot so Brigitte Bardot, Sophia Loren in Ursula Andress. Njihovi nastopi v filmih in na naslovnicah revij so pripomogli, da je bikini iz simbola škandala postal simbol sodobne ženskosti in samozavesti. V naslednjih desetletjih je bikini prerasel svoj prvotni namen. Ni bil več zgolj kos kopalk, ampak je postal odraz širših družbenih sprememb. Po ugotovitvah zgodovinarjev mode, ki jih povzema Encyclopaedia Britannica, se je razvoj bikinija tesno prepletal z emancipacijo žensk, večjo osebno svobodo in spreminjanjem družbenih norm. Ženske so začele same odločati, kako se želijo oblačiti, bikini pa je postal eden od simbolov tega obdobja. Hkrati pa razprave o videzu ženskega telesa niso izginile. Kot opozarjajo pri SWR Kultur, bikini še danes odpira vprašanja telesne samopodobe, lepotnih idealov in pritiska družbenih omrežij, zaradi česar ostaja aktualen tudi osem desetletij po svojem nastanku.«

Promovirale so ga zvezdnice

Novi modni kos se je resnično uveljavil šele, ko so ga začele nositi zvezdnice. »K priljubljenosti bikinija so skozi desetletja pomembno prispevale tudi številne svetovno znane zvezdnice. Med najbolj ikoničnimi trenutki velja nastop Ursule Andress v filmu Dr. No iz leta 1962, ko je v belem bikiniju stopila iz morja in ustvarila eno najbolj prepoznavnih filmskih podob vseh časov. Tudi Brigitte Bardot je v petdesetih letih s fotografijami s francoskih plaž pripomogla k temu, da je bikini postal simbol brezskrbnega poletja. V novejšem času so veliko pozornosti pritegnile fotografije Kate Upton na naslovnicah revije Sports Illustrated Swimsuit Issue, pa tudi objave Kim Kardashian, Emily Ratajkowski in Belle Hadid, ki na družbenih omrežjih redno narekujejo trende kopalne mode. Prav zaradi vpliva zvezdnic in vplivnic bikini že desetletja ostaja eden najbolj prepoznavnih modnih kosov, vsako poletje pa znova postane nepogrešljiv del svetovnih modnih trendov.«

Kreirala so jih velika imena

Bikink, ki so jih na modnih pistah in v medijih nosile zvezdnice, seveda niso kreirale one, to so naredila velika imena v svetu mode. »V 90. letih se je bikini preselil na prestižne modne piste, kjer sta nanj vplivala velika oblikovalska imena. Karl Lagerfeld je za znamko Chanel zasnoval elegantne različice, medtem ko je Tom Ford pri Gucciju šel še dlje s predstavitvijo bikinijev s tangicami. Sodobni časi prinašajo nove prioritete, predvsem v materialih. Današnje kopalke niso le lepe, ampak tudi praktične; narejene so iz blaga, ki nudi zaščito pred UV žarki, in so vse bolj izdelane iz ekoloških materialov. To dokazujejo tudi najnovejše kampanje, v katerih nastopa Heidi Klum, in ki kažejo, da so bikinke po 80 letih še vedno v samem vrhu priljubljenosti po vsem svetu ...« (Vir: moskisvet.com) Zgodba tega sprva provokativnega, zdaj pa že povsem normalnega kosa ženske garderobe se torej nadaljuje. Ko je Ursula Andress v prvem filmu o Jamesu Bondu (Dr. No, 1962) prikorakala iz morja v belem bikiniju, je bil to res vznemirljiv prizor, še danes sodi v filmske anale ...

Posnetek ameriške jedrske eksplozije na atolu Bikini v Tihem oceanu (Maršalovi otoki), leta 1946 / Foto: Wikipedija

Bikini kot normalnost: Finke v bikinkah na plaži Hietaniemi v Helsinkih, leta 2014 / Foto: Wikipedija

Sicer pa so bikinke poznali že stari Rimljani. Ta slika je iz Ville Romana del Casale na Siciliji, iz let 286–305.
/ Foto: Wikipedija

Nove knjige (852)

Kratka svetovna zgodovina

Miha Naglič

»Združene države Amerike so ravno tako izšle iz (trinajstih) britanskih kolonij, vendar razhod ni bil prijateljski. Razglasitvi neodvisnosti leta 1776 je sledila večletna vojna, v kateri je bila Velika Britanija poražena. Junaki osamosvojitvenega gibanja, kakršna sta prvi ameriški predsednik George Washington (1732–1799) in njegov drugi naslednik Thomas Jefferson (1743–1826), so kot 'ustanovni očetje' še zdaj deležni posebnega spoštovanja. Hkrati je način razhoda določil ameriško politično ureditev. Ni bilo misliti na to, da bi obdržali monarhijo in britanski parlamentarni model, kot se je takrat uveljavljal. Vzor je bila (rimska) republika. Izcimila se je najbolj posnemana predsedniška republika na svetu. Predsednik ni le šef države, marveč tudi vlade. Ministrskega predsednika kot v Veliki Britaniji ni. Na Rimljane spominja tudi pomen senata oziroma zgornjega doma parlamenta, ki je precej večji kot v večini držav z dvodomnim parlamentarnim modelom (med katere sodi Slovenija, a pri nas je zgornji dom, Državni svet, v izrazito podrejenem položaju). Toda kot pove že ime, so Združene države Amerike nastale s prostovoljno združitvijo trinajstih nekdanjih kolonij, ki so bile vajene določene mere samouprave. Zdaj seveda niso bile pripravljene prepustiti vseh pristojnosti zvezni vladi daleč v prestolnici, za katero so iz zvezne države Maryland slednjič izrezali kos ozemlja in mesto poimenovali po Georgeu Washingtonu, v imenu okrožja pa se spomnili Kolumba. Hkrati so se nove članice zvezne države razlikovale po velikosti in številu prebivalcev. Zato je bilo treba zagotoviti, da velike ne bodo povsem povozile malih. V spodnjem domu parlamenta, ki se v ZDA imenuje predstavniški dom, je zato vsaka država dobila toliko članov, kot ji je šlo po številu prebivalcev. V senatu pa je vsaka dobila enako težo, dva senatorja. Ker je število držav od leta 1776 do danes naraslo na petdeset, je zdaj senatorjev sto ...« (str. 270–271)

Navedeni odlomek sem izbral zato, ker govori o tem, kako so se pred 250 leti oblikovale Združene države Amerike, ob tej obletnici pa smo bili deležni številnih medijskih odzivov tako v ZDA kot po svetu. Sicer pa je avtor v tej knjigi, ki ima podnaslov Kratka svetovna zgodovina, dejansko zajel celotno zgodovino človeštva, in to na izviren in posrečen način. Knjiga ni pisana evropocentrično. Postavlja se na različne konce sveta in se potem iz njihove sedanjosti sprehodi v času nazaj po njihovi poti skozi čas. Začenja se v Afriki, nadaljuje na Bližnjem vzhodu, od tam gre v Indijo, pa na Kitajsko in Japonsko in šele nato prideta na vrsto Evropa in Amerika ...

Aleš Maver, Kako je misleči človek hodil skozi čas, Celjska Mohorjeva družba, Celje, 2025, 312 strani

